

Această publicație a apărut cu sprijinul
Consiliului Județean Maramureș

Gazeta

de

NR. 40, iulie 2014

RELIGIE ȘI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ

UN PROIECT AL ASOCIAȚIEI TINERILOR ORTODOCȘI AI PROTOPOPIATULUI BAIA MARE ÎN PARTENERIAT CU **Gazeta**

„Îi mulțumim lui Dumnezeu că ne-a dăruit în viață oameni cu care să putem pune în practică voia lui Dumnezeu. Pentru că oricât de geniali am fi, dacă suntem singuri nu putem realiza foarte multe-n viață”.

PS Justin Sigheteanul

PS JUSTIN SIGHETEANUL, „voievodul spiritual” al Maramureșului

Monahul Nicolae Steinhardt spune că prima obligație a unui creștin este aceea de a fi deștept, treaz și ancorat în realitate. Pornind de la această definiție, cu siguranță, PS Justin Hodea Sigheteanul este un creștin autentic și desăvârșit. Săptămâna trecută, arhiepiscopul vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmărilor și-a aniversat ziua de naștere.

Există preoți și arhiepiscopi care au vocația ctitoriei. De suflete și de lăcașuri de cult, astfel încât, opera lor rămâne și în istoria acestui lăcaș și în cartea celeilalte, a Veșniciei. PS Justin Hodea Sigheteanul este unul dintre ei.

Arhiepiscopul vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmărilor este un voievod al Bisericii. Unul care e conștient de misiunea sa și a Bisericii atât pe pământ, cât și în Cer și care și-o îndeplinește cu demnitate și jertfelnicie. Așa că, Ziua sa de naștere a fost serbată luni, 23 iunie, printr-o slujbă

de mulțumire, la finalul căreia a fost felicit de ostenitorii din Centrul Eparhial, protoierii și stareții, conducătorii școlilor teologice, precum și de autoritățile județene și locale din Maramureș și Satu Mare și alți reprezentanți ai mai multor instituții.

Ansamblul Național Transilvania a oferit Preasfințeniei Sale o plachetă aniversară.

În cuvântul său de învățătură, PS Justin a vorbit despre mulțumire și recunoștință, pentru Dumnezeu în primul rând, dar și pentru oamenii care i-au fost alături: „este un moment de mulțumire și recunoștință pe care-l aducem lui Dumnezeu

„Mulțumim lui Dumnezeu pentru că ne-a adus pe lume într-un anumit loc și într-un anumit spațiu, că ne-am născut într-o familie de creștini care ne-a închinat lui Dumnezeu botezându-ne în numele Tatălui, și-al Fiului și-al Sfântului Duh.

Îi mulțumim lui Dumnezeu în aceste momente, când oricare dintre noi aniversăm ziua de naștere sau ziua onomastică, pentru că ne-a dăruit lumina cunoștinței și a drepte credințe”.

PS Justin Sigheteanul

prin săvârșirea sfintei și dumnezeieștii Liturghii, aici în Catedrala noastră Episcopală. Pentru toate darurile pe care Dumnezeu ni le dăruiește din prima zi a vieții noastre, care ne aduce din neființă la ființă, până în ceasul de față și până la sfârșitul vieții.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru că ne-a adus pe lume într-un anumit loc și într-un anumit spațiu, că ne-am născut într-o familie de creștini care ne-a închinat lui Dumnezeu botezându-ne în numele Tatălui, și-al Fiului și-al Sfântului Duh. Care ne-a îmbisericit prin cercetarea Casei lui Dumnezeu, și care ne-a fost pildă și icoană în viața și formarea noastră ca oameni pentru societate, comunitate, pentru Biserică.

Îi mulțumim lui Dumnezeu în aceste

momente, când oricare dintre noi aniversăm ziua de naștere sau ziua onomastică, pentru că ne-a dăruit lumina cunoștinței și a drepte credințe. Pentru că l-am cunoscut și îl mărturisim pe Hristos, că este Mântuitorul Lumii și Izbăvitorul și Mântuitorul sufletelor noastre.

Și îi mulțumim lui Dumnezeu pentru că ne-a scos în cale oameni care au contribuit la formarea noastră, de la dascăli care ne-au pus în mână creionul și ne-au învățat să scriem, să deslușim literale și apoi să alcătuim cuvintele și să vorbim corect, și apoi să îmbogățim mintea și cultura noastră cu noțiunile necesare formării unui om, a unei persoane sau a unei personalități.

Îi mulțumim lui Dumnezeu că ne-a

dăruit în viață oameni cu care să putem pune în practică voia lui Dumnezeu. Pentru că oricât de geniali am fi, dacă suntem singuri nu putem realiza foarte multe-n viață. Decât în comuniune. Acum se spune „echipă”. Cine are „spirit de echipă” poate să realizeze foarte mult, chiar dacă ideea sau inițiativa este a unui lider. Pentru că împreună se fac cele mai multe lucruri bune.

Oricât de inteligenți am fi, a spus Mitropolitul veșnic de pomenire Bartolomeu: „aș putea să fiu genial un ceas pe zi, dar nu pot să fiu 24 din 24. Așa că am nevoie de colaboratori, de sfătuitori”. Noi nu putem spune nici măcar ca Bartolomeu. Am putea spune că avem o idee genială într-o zi, nu să spunem că suntem geniali un ceas. Și

„Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru faptul că ne-a dăruit în viață mulți prieteni, mulți oameni buni, mulți oameni care iubesc Binele și Frumosul. Și dacă se adună cât mai mulți care iubesc Adevărul, Lumina, Binele și Frumosul, împreună, Lumina sporește, Adevărul se răspândește, Frumosul ajunge să fie normativ pentru societate, într-o lume în care se pare că urâtul și chiciul se răspândește foarte mult”.

PS Justin Sigheteanul

tot este ceva dacă cineva o ia și o pune în practică. Toate sunt lumini ale darului Duhului Sfânt. Tot ce gândim bine și frumos, tot ce înfăptuim valoros și care se înveșnicește și sporește frumusețea Creației lui Dumnezeu, toate le lucrează Dumnezeu”.

Prea Sfinția a reamintit credincioșilor că, ori de câte ori înfăptuim ceva, Dumnezeu înfăptuiește: „Spuneam părinților, mai ales celor din Maramureșul Voievodal și care sunt un pic mai făloși. Le spuneam că întotdeauna trebuie să ne gândim că înfăptuim ceva, indiferent dacă construim o Catedrală, o mănăstire,

o biserică cu dimensiuni de catedrală, că punem temelii unei familii binecuvântate sau facem ceva pentru comunitate sau societate de pe poziția de demnitate publică la care ne-a adus Dumnezeu, să știm și este bine să gândim așa, pentru că atunci nu ne mândrim. Că Dumnezeu înfăptuiește!

Dumnezeu se folosește de mâinile noastre și de mintea noastră să-și facă lucrarea în lume. Dacă gândim așa, atunci lucrarea noastră este binecuvântată și viața noastră liniștită. Iar noi tocmai pentru aceste lucruri îi mulțumim

lui Dumnezeu și în special în aceste momente, pentru faptul că ne-a dăruit în viață mulți prieteni, mulți oameni buni, mulți oameni care iubesc Binele și Frumosul. Și dacă se adună cât mai mulți care iubesc Adevărul, Lumina, Binele și Frumosul, împreună, Lumina sporește, Adevărul se răspândește, Frumosul ajunge să fie normativ pentru societate, într-o lume în care se pare că urâtul și chiciul se răspândește foarte mult. Îl rugăm pe Bunul Dumnezeu ca de fiecare dată să sporească în viața noastră dorința de a face bine și dorința de a duce la bun sfârșit lucrările începute”.

La mulți ani, Prea Sfinția Voastră!

Zamfir Ciceu
Președintele Consiliului Județean
Maramureș

Există oameni care împart în jurul lor acea energie fascinantă, acel magnetism sublim și greu de definit, datorate copleșitoarei personalități, alesei culturi și nobilei credințe. Există oameni care impresionează prin cuvânt și atitudine, care sunt modele de urmat pentru noi toți. Există oameni care trăiesc frumos și simplu, sprijinindu-se pe sisteme de valori reale și neperversitate, pe credința în Dumnezeu, pe faptă și cuvânt de aleasă învățătură. Există oameni care au ales să construiască biserici pe pământ și biserici ale credinței în sufletele celor din jur.

Despre Sfinția Sa Justin Sigheteanul ar trebui să vorbim privind spre cele două biserici la construirea și desăvârșirea cărora trudește de o viață. Numele Prea Sfinției Sale Justin Sigheteanul este legat de înălțarea Catedralei Episcopale „Sfânta Treime”

din Baia Mare – așezământ sacru de credință și oază de spiritualitate pentru toți maramureșenii. Punând umărul, sufletul și rugăciunea la temelie acestei lucrări, a dovedit că omul sfințește locul.

Prin cuvântul de învățătură, prin modelul de smerenie și înțelepciune, Prea Sfinția Sa a ales și a reușit să înalțe și să innobileze biserica din sufletul maramureșenilor. Pentru Prea Sfinția Sa Justin Sigheteanul fiecare aniversare înseamnă o cărămidă în plus întru desăvârșirea credinței și iubirii creștine.

La mulți ani, Prea Sfinția Voastră!

Din învățăturile ÎPS Justinian

Unii te laudă că ești foarte bun, alții te laudă că ești foarte rău. Cine are dreptate? Nimeni. Omul este așa cum l-a lăsat Dumnezeu. Fiecare este făcut din cele două categorii: suntem și sfinți și oameni cu neputințe. Așa suntem lăsați de Dumnezeu și așa e corect să ne privim“.

Interviu presa centrală

Toată lumea știe sau trebuie să știe mai bine că maica cea adevărată a poporului român este Biserica Ortodoxă. În această Biserică ne-am născut. Ea ne-a crescut. Ea ne-a luminat și ne-a ajutat ca să-L cunoaștem pe Dumnezeu și Voia Lui. Biserica Ortodoxă ne-a călăuzit pașii, de două mii de ani aproape, pe drumul cel mai bun spre mântuire. De aceea, fiecare român este dator acum să cunoască temeinic istoria Bisericii și frumusețea învățurii ei duhovnicești.

Mulți, din neștiință sau din rea-credință, încearcă să falsifice istoria Bisericii noastre, după cum unii încearcă să falsifice și istoria patriei noastre. Biserica Ortodoxă nu forțează niciodată textele Sfintei Scripturi, nici nu falsifică istoria, ci cu sfințenie și cu respect apără și ne învață numai adevărul.

Cuvânt rostit în fața clerului și a poporului în ziua de 11 noiembrie 1990 la inaugurarea reînființării Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului și a instalării în scaunul de episcop al PS Justinian Chira.

Atmosfera este extrem de poluată. De ce? Din forma aceasta de dezvoltare tehnică, nu cu scopul în sine de a evolua, ci cu scopul de a se îmbogăți omul. De aceea azi un copil nu merge la școală ca să învețe acolo să fie om, ci să-și câștige niște cunoștințe ca să devină și el apoi șef. Să-și câștige o putere în grup, să domine. Ori școala ar trebui să formeze personalități. Să-l învețe pe om să fie întotdeauna om. Om adevărat, respectând poruncile lui Dumnezeu, care sunt necesare și vitale. Acum, de la individ și până la marile dezvoltări sociale, totul este poluat din cauza abuzurilor. Asta e întâi. Apoi vine aceasta – că oamenii nu primesc răspuns de niciunde.

Arhiepiscopul Justinian Chira, Convorbiri în amurg, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2006, p. 67.

***

Fiecare creștin ortodox are credința, dar dreapta credință, pentru că e plină lumea de credincioși, dar care nu fac parte din Biserica lui Hristos, pentru că în toate învățăturile lor sunt abateri, ratăciți de la cuvântul lui Dumnezeu.

Nu condamnăm și nu vrem să condamnăm... Respect toate cultele, toate bisericile și nu numai cele creștine, ci și poporul evreu pentru mine este un popor sfânt, mahomedanii sunt niște oameni sfinți - prin fapte, dar prin har nu!

Prin har este sfânt numai creștinul ortodox botezat în numele Sfintei Treimi: al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.

Fragment din interviul acordat Trinitas TV

***

Eu sunt un autodidact, așa cum se declara și mare nostru istoric Nicolae Iorga. Ce spunea după toate facultățile și doctoratele dumnealui? Spunea că nu este mare prin ce a învățat de la profesori

† JUSTINIAN CHIRA
ARHIEPISCOPUL MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMĂRULUI

ci prin ceea ce a gândit. El spunea că dacă s-ar fi rezumat la cunoștințele dobândite pe băncile școlilor ar fi rămas un mediocrul profesor de istorie. La fel suntem și noi, preoții. Învățăm de la profesorii noștri și-i învățăm la rândul nostru pe enoriași, însă numai aceia care nu se opresc din învățat niciodată și au carisma necesară de a folosi cele învățate sunt cu adevărat mari oameni.

Fragment interviu transilvaniereporter

***

Smerenia este fructul înțelepciunii. Un om înțelept și un om învățat este întotdeauna smerit. Ignoranții sunt orgolioși.

„Un om în viață sfântă întotdeauna este smerit. Sfinții totdeauna au fost smeriți. Pe măsură ce te apropii de lumina divină, îți vezi propriile limite și îți dai seama că nu-ți poți permite să fii mândru, orgolios“.

Î.P.S. Justinian

nu poți realiza în totalitate curățenia. Și atunci te umilești pe tine în primul rând.

În forul tău interior nu-ți vine să te mândrești. Îți zici: „Eu sunt păcătos“, deși poate că ai curățenia și poate că ai o viață morală destul de bună, dar, oricât ar fi, nici cel mai mare sfânt nu este desăvârșit la modul general și în special în problema curățeniei și voi știți treaba asta. Atunci, văzând că n-ai realizat ceea ce iubești așa de mult, puritatea, curățenia, desăvârșirea, în mod normal devii foarte smerit.

***

Și, ca să aveți o încheiere, să aveți o desăvârșire: dacă avem ceva în lumea aceasta, dacă avem un mesaj, este Evanghelia. Restul, toate celelalte sunt fructul cugetării omenești. Evanghelia însă nu este fructul cugetării omenești, este cuvântul Fiului lui Dumnezeu. Dacă aceasta nu credem, atunci înseamnă că suntem pierduți, atunci e altceva.

Eu spun de foarte multe ori, că se vorbea înainte de Revoluție, despre atei: nu există atei, există un om care se îndoiește, toți oamenii au îndoieli, pentru că problemele religioase sunt atât de înalte, încât foarte cu greu le poate accepta mintea omenească.

Dar, totuși, om ateu nu există, în adevăratul înțeles al cuvântului. De ce? Când omul ajunge la faza aceasta, când el să fie pătruns că-n afară de materia aceasta nu există nimic, că totul se delimitează, când ajunge la acest punct, ori înnebunește, ori se spânzură. Dar, ca să reziste, și cel mai mare ateu are o speranță, are un dor.

Fragmente dintr-o conferință susținută de ÎPS Justinian, postată pe doxologia.ro

Câteva sute de credincioși au participat, Duminică 29 iunie a.c., la hramul bisericii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” (Valea Roșie) din Baia Mare. Liturghia a fost săvârșită de un sobor format din șapte preoți: Pr. Andrei Buda, Pr. Vasile Fodoruț, Pr. Adrian Terec și cei trei preoți slujitori ai Parohiei, avându-l în frunte pe Pr. Vasile Augustin – vicar eparhial, biserica cinstitu-și astfel patronii spirituali, sub ocrotirea cărora se află.

Hramul bisericii Sf. Ap. Petru și Pavel DIN BAIAMARE

Biserica, în care s-au adunat credincioșii pentru a-i cinsti pe Sfinții Apostoli Petru și Pavel, a început să fie construită prin anul 1937-1938.

Ziuă de cinstire a Sfinților Apostoli Petru și Pavel a coincis cu cea de-a treia Duminică după Rusalii, în care părintele vicar Vasile Augustin le-a vorbit credincioșilor despre fumusețile Galileei, le-a prezentat ca pildă viața Sfinților Apostoli Petru și Pavel, transmițându-le și un mesaj îndreptat împotriva grijilor vieții: „Mereu se pomenește de această grijă a omului după materie. Și în trecut, și astăzi. În trecut pentru că atunci existau

marile imperii, iar oamenii au căutat atât puterea, cât și cucerirea întregii lumi materiale, iar cel care ajungea să conducă un imperiu, adeseori, avea îndrăzneala să se pună chiar în locul lui Dumnezeu. Însă, omul a fost creat de Dumnezeu ca să stea pe verticală, să se uite în sus și să îl caute pe Dumnezeu printre stele cerului. Dacă așa ne-a creat Dumnezeu, să nu ne lăsăm copleșiți de grijile vieții”.

Sfinții Apostoli Petru și Pavel au fost întemnițați pentru credința lor, devenind astfel ocrotitori ai sistemului penitenciar din România, ai celor lipsiți de libertate, din cauza greșelilor pe care le-au făcut, așa cum și ei au greșit în fața lui Dumnezeu, pentru că Petru s-a lepădat de Hristos, iar Pavel i-a prigonit pe creștini înainte să găsească calea cea dreaptă.

Biserica, în care s-au adunat credincioșii pentru a-i cinsti pe Sfinții Apostoli Petru și Pavel, a început să fie construită prin anul 1937-1938. Hotărârea credincioșilor

a fost susținută și de conducerea Trustului Minier Valea Roșie, director fiind domnul Gheorghe Suci. Cei care au trăit acele vremuri au afirmat că minerii s-au angajat să presteze voluntar câte cinci zile de muncă și să contribuie cu un salariu lunar. Locul pe care se află biserica era o mlaștină și nu aparținea cuiva. Meșterul constructor a fost un om simplu din Seini, pe nume Gheorghe Oros, recunoscut pentru bisericile ridicate anterior.

Slujbele au început să fie săvârșite în noua biserică începând cu anul 1940, primul preot titular fiind pr. dr. Vasile Țiplea. Din anul 1945 i-a urmat întru slujire preotul Ștefan Ilieș, care a păstorit până în anul 1950, când a venit la această parohie preotul Gheorghe Lupșa. Dânsul a avut cea mai lungă păstorire, care a durat până în anul 1984. În timpul păstoririi Preacucerniciei Sale s-a confecționat primul iconostas, a fost pictat altarul, s-a zugrăvit biserica de către pictorul Alexandru Zieberth, s-a cumpărat un

clopot, s-a reparat exteriorul, s-a împrejmuit curtea bisericii, iar la 31 mai 1953 biserica a fost târnosită de către Preasfinția Sa Valerian Zaharia – episcopul ortodox de Oradea. Întrucât numărul credincioșilor a crescut, în anul 1970 se înființează al doilea post de preot, care a fost ocupat de preotul Ioan Știru, cel care și-a adus contribuția la înființarea corului bisericii, începând cu anul 1972.

Din anul 1978 părintele Știru s-a transferat la Catedrala de pe strada Vasile Lucaciu, locul dânsului fiind luat de către preotul Ioan Filip, care a slujit la această biserică până în anul 2005. După pensionarea părintelui Lupșa, din anul 1984 a fost numit preotul Marius Lazăr, slujitor cu o voce deosebită și care și-a adus o însemnată contribuție la ridicarea nivelului calitativ al corului bisericii. În momentul de față, preoții slujitori sunt: pr. dr. Cristian Ștefan – paroh, pr. Fabian Coroian și pr. Marius Lazăr jr.

După anul 1990, a fost refăcută întreaga pictură, s-au efectuat lucrări la șarpantă, s-au executat lucrări de restaurare exterioare, s-a refăcut gardul împrejmuitor, s-a introdus sistemul de încălzire centrală, s-a amenajat curtea interioară, s-a ridicat o clădire nouă cu sală pentru cor, birou parohial și grup social, s-au schimbat ușile și geamurile la biserică, s-a pavat soalea și altarul cu marmură și a fost dotată biserica cu veșminte și odore noi. Nouă, celor de azi, nu ne rămâne altă datorie decât aceea de a-i cinsti mai departe pe patronii spirituali ai bisericii, dar și pe înaintașii noștri, preoți și credincioși, datorită cărora ne putem bucura de această biserică.

Pr. Dr. Cristian Ștefan

De sărbătoarea Soborului Sfinților 12 Apostoli, luni 30 Iunie 2014, Mănăstirea Bârsana din Episcopia Maramureșului și Sătmarului și-a sărbătorit hramul. Sfânta Liturghie a fost oficiată de ÎPS Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, înconjurat de un sobor de ierarhi, preoți și diaconi, potrivit Radio Renașterea.

Hramul Mănăstirii Bârsana

Cândva, la Bârsana existau două vetre monahale: una, în locul numit Valea Slatinei, iar alta pe Dealul Humâna. Aceasta din urmă era atestată documentar la 21 iulie 1390, însă în secolul al XVIII-lea a fost desființată, ca urmare a acțiunilor Uniației. Despre mănăstirea de pe Valea Slatinei, tradiția spune că era „mai veche, mai mare și mai importantă decât cea din Humâna“.

În locul numit „La Părul Călugărului“, într-o pădure de foioase de pe un deal situat la mare distanță de localitate, în urmă cu șase-șapte secole, exista o sihăstrie de călugări, care mai apoi a prins a se dezvolta într-o adevărată mănăstire. Întrucât era foarte izolată, accesul fiind îngreunat și din cauza râului Iza, peste care nu exista o punte de trecere prin apropiere, în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, mănăstirea a fost mutată într-un loc din dreapta Izei, care din denumirea „Podurile Strâmtorii“ s-a transformat apoi în „Podurile Mănăstirii“.

Voievozii Balcu și Drag, alături de boierii din sat, au împroprietărit apoi mănăstirea cu terenuri arabile, fânețe, păduri și alte bunuri, aceasta devenind astfel ctitorie voievodală. Pe parcurs, vatra monahală a cunoscut un prestigiu spiritual și cultural deosebit. Aici se pregăteau preoți preoți,

Din soborul slujitor au făcut parte și Preasfințitul Părinte Nicodim, Episcopul Severinului și Strehaiei, Preasfințitul Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, Preasfințitul Părinte Gurie, Episcopul Devei și Hunedoarei, Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Ortodox al Românilor din Europa de Nord, Preasfințitul Părinte Andrei Făgărășanu, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, Preasfințitul Părinte Vasile Someșanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanu, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, Preasfințitul Părinte Emilian Lovișteanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Râmnicului și Preasfințitul Părinte Iustin Sigheteanul, Arhiereu Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului.

La sărbătoarea așezământului monahal au luat parte o mulțime de preoți și mii de credincioși maramureșeni, precum și din județele învecinate. Sărbătoarea a fost prilejuită de împlinirea a 20 de ani de la punerea începutului vieții monahale la această mănăstire, prin instalarea în iunie 1994 a maicii Filofteia Oltean, ca stareță a acestei mănăstiri, precum și la împlinirea a doi ani de la târnosirea bisericii mănăstirii de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

cantori, zugravi de biserici și în ciuda opreliștilor străine mănăstirea, care căpătase numele localității în care fusese strămutată, Bârsana, avea legături foarte strânse cu marile centre ortodoxe din Țara Românească și Moldova, de unde procura cărți de slujbă și învățătură, atât pentru nevoile mănăstirii, cât și pentru cele ale parohiilor din jur. Astfel, între 1735 și 1740, Mănăstirea Bârsana a fost și reședința Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului.

Deși în anul 1740 Episcopia a fost desființată, clericii și credincioșii maramureșeni au rămas fideli credinței ortodoxe, moștenită dintru începuturi. În ciuda presiunilor făcute de procesul unirii religioase a românilor cu Biserica Romei, mănăstirea a rezistat până la 1791, dovedindu-se astfel un important avocat al legii strămoșești în fața pericolului pierderii credinței adevărate. „Mănăstirea Bârsana a avut o istorie deosebită în această parte a Maramureșului, mai exact la Bârsana, pe Valea Izei, pentru că a dezvoltat o activitate culturală, dar, mai ales, o activitate de mărturisire a dreptei credințe și de păstrare a acesteia în rândul poporului. Cu siguranță, mănăstirea aceasta era pe vremea Sf. Ier.

Iosif Mărturisitorul, la 1690 spre 1713, când a încetat din viață. Ultimul episcop ortodox, care a mai avut dreptul să rămână ortodox, ca episcop în Maramureș, a fost chiar de aici din Bârsana, Gavriil de Bârsana, al cărui nume este pomenit în cronici și în istorie, la 1740. În timpul Uniației, mănăstirea a fost desființată, iar locul a rămas doar în tradiția credincioșilor și a poporului ca locul fostei mănăstiri“, ne explică Preasfințitul Iustin Sigheteanul, Arhiereu-Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului. Când a fost desființată, la 12 iulie 1791, călugării viețuitori, alungați fiind, s-au refugiat peste munți, în marea lavră a Neamțului, ctitorie a Sfântului Voievod Ștefan cel Mare. În urma lor, mănăstirea a fost devastată, iar averea ei confiscată.

Odată cu Revoluția din anul 1989, bârsănenii și-au reluat gândurile, astfel că la inițiativa preotului paroh, Gheorghe Urda, au hotărât să redevină ctitori, alături de primii, voievozii și boierii Bârsanei. Așa se face că în anul 1993, Preasfințitul Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmarului, a sfințit temelia noii biserici a mănăstirii. „Vremurile care au urmat n-au fost

prielnice pentru rezidirea și rectorierea așezământului, dar în 1992, Preasfințitul Iustinian, la solicitarea preotului de aici, Gheorghe Urda, și a credincioșilor, a pus piatra de temelie pentru ceea ce se vede, o minunată biserică maramureșeană, pe locul care s-a păstrat, ca prin minune, fără se construiască pe el ceva. PS Iustinian a hotărât ca hramul acestei mănăstiri să fie Soborul celor 12 Sfinți Apostoli, pentru că așezământul cultivă, promovează și mărturisește comuniunea și sobornicitatea. Iată că după 14 ani, dealul acesta de la Bârsana este împodobit de 12 construcții, după numărul celor 12 sfinți apostoli. Este un efort uriaș pe care măicuțele și oamenii cu suflet românesc și cu dreaptă credință l-au depus aici“, continuă PS Arhiereu-Vicar Iustin Sigheteanul.

În anul 1994, a fost numită stareță monahia Filofteia Oltean, care a preluat ceea ce începuseră sătenii. Și a continuat cu vrednicie toată această lucrare sfântă, astfel încât la Bârsana s-a dezvoltat perfecțiunea arhitecturală și dragostea pentru frumos, dar s-a și reluat firul vieții monahale existente până la 1791, când mănăstirea a fost desființată.

ORTODOXIA TRANSILVANĂ

În confruntare cu secularismul de azi

Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, întrunit la Mănăstirea Bârsana, pe 29 iunie 2014, și-a însușit proiectele de viitor ale Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului, întrunită în ședință la Cluj-Napoca pe 14 iunie 2014

Membrii Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului

Proiectele de perspectivă ale acestui for deliberativ al Eparhiei vizează o seamă de probleme importante legate de viața spirituală, filantropică, culturală și socială a credincioșilor, pe care le luăm pe rând: Cu toate realizările frumoase, atât pe tărâm duhovnicesc, cât și edilitar, filantropic și cultural, se constată nevoia dinamizării activității preoților și consiliilor parohiale în multe parohii. Dinamica vieții sociale fiind una alertă nu ne putem limita la o slujire liturgică în biserică, ci trebuie să ieșim întru întâmpinarea nevoilor oamenilor. Mijloacele de misiune să fie cele adecvate vremurilor, folosindu-ne de tehnica modernă. Nu ne mai putem permite o activitate anemică.

În ultima vreme, la adresa Bisericii Ortodoxe apar tot mai dese atacuri generate de parteneriatul cu statul român în domeniul educației. Este un domeniu în care nu trebuie să cedăm, deoarece colaborarea și cooperarea dintre Biserică și celelalte instituții ale societății civile, în domeniul activităților sociale și culturale ori educative devine un gest indispensabil pentru crearea de buni cetățeni și buni români. În mass-media, Biserica este atacată cu scopul marginalizării spiritualității, dar mai ales pentru a se zădărnici educarea tinerilor în spiritul cunoașterii și trăirii acesteia, preconizându-se laicizarea forțată și promovarea secularismului sau nașterea unor noi idolatrii, separate de Biserică, cea a starurilor sau idolatrizarea reușitei materiale.

Ținând cont de faptul că societatea românească, orientată tot mai mult spre profit, face să se mărească numărul celor care au nevoie de ajutor și protecție socială, milităm pentru o mai intensă implicare a Bisericii, alături de stat, pentru rezolvarea unor probleme sociale importante și, mai ales, pentru asigurarea unei asistențe spirituale pentru cei săraci sau deznădăjduți.

Considerăm că ajutorul material primit din partea statului sau prin solidaritatea comunitară trebuie să fie mereu însoțit de asistență duhovnicească și practici de consiliere care să ajute la echilibrul sufletesc și renașterea speranței. Având în vedere numărul tot mai mare de asistați sociali și nevoia tot mai accentuată de asistență, considerăm că Biserica noastră trebuie să conlucreze cu statul și administrația locală pentru a prelua o parte a sarcinilor de asistență socială și spirituală, dar să i se permită și preluarea de la stat a unor resurse destinate asistenței sociale care pot fi astfel mult mai bine, mai eficient și mai judicios cheltuite, continuând alături de stat să acționeze pentru consolidarea armoniei și stabilității sociale.

Spațiul transilvan este tot mai afectat de migrația internațională, mulți români pleacă singuri sau cu familiile lor spre țări mai bogate în căutarea legitimă a unui trai mai bun. Pericolul este aici legat de faptul că acești oameni își pot pierde tradițiile sau identitatea etnică, sub presiunea adaptării și în condițiile în care ajung în spații sociale neprielnice exprimării apartenenței lor la Ortodoxie. Suntem datori să cerem societății noastre, statului și chiar nouă înșine, condiții mai bune de asistență religioasă pentru diaspora. Mulțumită

Sfintei Patriarhii, structurile eclesiale aparținând Bisericii Ortodoxe Române din Diaspora se bucură de sprijin și recunoaștere, dar este nevoie de noi măsuri legislative și acțiuni din partea statului în domeniul educației și reconstrucției de comunități în Diaspora pentru a nu ne pierde cetățenii răspândiți prin lume.

Societatea noastră a devenit tot mai vulnerabilă manipulării prin mass-media, mai ales din rațiuni de rating, canalele comerciale mediatizând excesiv problemele ale Ortodoxiei, care pot da o imaginea deformată Bisericii sau slujitorilor ei. Biserica dispune în acest moment de un trust media, dar acesta nu poate realiza singur sarcina misionară sau reacția de răspuns la violența limbajului bolovănos și subtilei manipulări în numele unei așa-zise modernizări spirituale. Trebuie încurajate și sprijinite astfel toate unitățile bisericesti să dezvolte site-uri oficiale, actualizate continuu și construite în așa fel încât să devină atractive și interesante, realizând un dialog pe problemele cu care se confruntă astăzi, mai ales tinerii, construindu-se un spațiu de expresie viu și adecvat misiunii Bisericii noastre. Se poate ajunge astfel la realizarea stării de comuniune, ca o replică față de exprimarea singulară, rețelele de socializare fiind de cele mai multe ori un

refugiu pentru oameni tot mai însingurați, oameni care caută o artificială apartenență socială sau spirituală. Nu trebuie să rămânem indiferenți la aceste dezvoltări ale societății și tehnicii, Biserica trebuie să meargă acolo unde este nevoie de ea, acolo unde merg oamenii, chiar dacă este vorba de spațiul virtual.

Deoarece țara noastră se află în al douăzeci și treilea an consecutiv de pierdere demografică, iar alocația pentru un copil este de 10 ori mai mică decât cheltuiala statului pentru un câine fără stăpân, trebuie să milităm pentru reforme care să încurajeze stabilitatea familiilor, dar și reducerea numărului de avorturi. Biserica și Statul să coopereze mai strâns pentru a promova proiecte în domeniul legislației privind educația copiilor și tinerilor, în domeniul asistenței sociale privind copiii și părinții care au probleme majore de ordin social. Cununia celor doi tineri (bărbat și femeie) este binecuvântată de Biserică, iar preotul trebuie să le explice că familia niciodată nu poate fi redusă la aspectul biologic, juridic, psihologic, sociologic sau cultural, ea nu este doar un contract, ci un important izvor de viață, fântâna care reînnoiește mereu lumea.

Credem că este necesară o implicare mai mare a preoților în conducerea

comunităților locale și oferirea de asistență la luarea unor decizii. De multe ori, după săvârșirea ritualului de vot, comunități întregi sunt lăsate în voia arbitrarului sau bunului plac al unor grupuri de interese sau organizații de partid care nu mai vor să asculte vocea poporului. Fără să facă parte din partidele politice, preoții pot și trebuie să se angajeze și să militeze pentru promovarea valorilor unei comunități, a unor proiecte comunitare esențiale și chiar a liderilor sau a unor organizații de orice fel care servesc binele comunitar în cel mai mare grad. Biserica Ortodoxă nu poate rămâne tăcută atunci când situația socială, economică sau spirituală a poporului român este grav afectată de lupte politice inutile și orgolii personale sau corupție. Credem că este de datoria noastră să atragem atenția opiniei publice, enoriașilor și vremelnicilor conducători, atunci când cei mulți suferă din cauza celor puțini, când meritul și talentul nu sunt răsplătite cum se cuvine sau când valorile creștine nu sunt respectate.

Când viitorul țării, generațiilor tinere este afectat, datoria noastră este să tragem un semnal de alarmă și să ne manifestăm activ pentru a crea condiții favorabile schimbării acestor stări de lucruri.

Biserica noastră nu se poate retrage într-o neutralitate când valorile naționale sunt grav afectate de diverse manifestări extreme ale globalizării sau cosmopolitismului. Credem că suntem datori să respectăm înțelegerile și tratatele internaționale, să participăm la integrarea României în proiectul european, dar nu putem tolera tot mai dese atacuri la adresa Bisericii Ortodoxe venite din mass-media conectată la resurse externe sau din partea unor organizații sau denominațiuni religioase. Biserica noastră va continua să aibă relații frățești cu Biserica Greco-Catolică, în spiritul Evangheliei lui Hristos, în felul acesta, slujind idealurilor poporului binecredincios, nădăjduind totuși într-o corectă împărțire a patrimoniului provenit de la înaintași.

Și cu celelalte culte religioase, în spirit ecumenic, dorim să avem cele mai bune relații. Nu dorim să nedreptățim alte confesiuni sau etnii minoritare dar, în același timp, suntem conștienți că Dumnezeu ne cere să avem grijă de credincioșii ortodocși. Este clar că în multe comunități Biserica noastră Ortodoxă este nedreptățită de deciziile unor lideri comunitari care, personal, au o altă confesiune sau au identitate religioasă incertă, ori aparțin de alte etnii. În aceste condiții, considerăm că trebuie să luptăm pentru ca enoriașii noștri, majoritari sau nu, să-și câștige drepturi egale și decizii în conformitate cu legile în vigoare. Prin urmare, Biserica noastră va trebui să se manifeste activ pentru a sprijini oameni și proiecte care corespund cu viziunea majorității privind viitorul comunității. Implicarea preoților în aceste condiții va putea fi considerată ca o formă legitimă de acțiune socială și comunitară și nu ca implicare politică sau propagandistică.

În 2014 traversăm un an electoral, urmând ca în toamnă România să aleagă un nou Președinte, astfel readucem în atenția opiniei publice cuvintele Mitropolitului Bartolomeu de piaoasă amintire, valabile și astăzi: „Fac acest apel în numele lui Dumnezeu, dar și al vostru, al tuturor, în numele păstorilor: alesul să aibă asemenea unui stetoscop inima ațintită, aplecată, lipită de inima poporului care-l va alege în această toamnă. Aș vrea să știe toată lumea că vom face reforme economice și politice, dar toate acestea nu vor avea roade dacă nu vom face o reformă morală a poporului român. Să stărpim din țară hoția și tâlhăria”. Nădăjduim ca proiectele misionare, enumerate mai sus, cu ajutorul lui Dumnezeu, să poată fi duse la îndeplinire și, după patru ani, bilanțul să fie pozitiv.

Ilie, sfântul care aduce ploaia
Sfântul Ilie, fiind cunoscut ca cel ce a adus prin rugăciunea sa seceta asupra poporului din Israel și apoi ploaia care a salvat poporul de la moarte, a ajuns să fie cinstit și ca cel ce aduce ploi. În Liturghier, la slujba care se oficiază la vreme de secetă, întâlnim o cerere în care este redată mijlocirea Sfântului Ilie pentru ploi: „Pentru ca rugăciunile noastre să fie bineprimite și precum pe Ilie, oarecând, așa să ne audă și pe noi și să ne miluiască, cu ploaie și cu buna întocmire a văzduhului, Domnului să ne rugăm”.

Sfântul din carul de foc

Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul este sărbătorit pe data de 20 iulie. Sfântul Ilie a fost fiul lui Sovac, un preot al Legii Vechi, care locuia în cetatea Tesve, din Galaad (Israel). De la numele acestei cetăți avem și numele proorocului de Tesviteanul. Se bucură de o cinstire deosebită din partea Bisericii, dacă ținem seama de faptul că ziua prăznuirii sale este însemnată în calendar cu roșu, însemnare ce nu apare în acest fel la niciun alt prooroc.

Sfântul Ilie a trăit cu peste opt sute de ani înainte de întruparea Mântuitorului, pe vremea regelui Ahab. Și-a desfășurat activitatea în regatul Israel din Samaria. Potrivit tradiției, Sovac a văzut la nașterea lui Ilie oameni îmbrăcați în veșminte albe care îl inveliau pe fiul său în haine de foc și îi dădeau să mănânce o flacăra. Preoții templului din Ierusalim au interpretat vedenia astfel: Ilie a fost ales de Dumnezeu pentru slujirea profetică.

Sfântul Ilie a fost fiul lui Sovac, un preot al Legii Vechi, care locuia în cetatea Tesve, din Galaad (Israel). De la numele acestei cetăți avem și numele proorocului de Tesviteanul. Se bucură de o cinstire deosebită din partea Bisericii, dacă ținem seama de faptul că ziua prăznuirii sale este însemnată în calendar cu roșu, însemnare ce nu apare în acest fel la niciun alt prooroc.

Vechiul Testament istorisește despre faptele lui minunate în cărțile numite Regi (III Regi și IV Regi). De aici aflăm că Sfântul Ilie ajunge la curtea regelui Ahab și îi vestește acestuia că Dumnezeu va pedepsi poporul prin secetă, dacă nu va lepăda credința în zeul Baal. Pentru că regele, împreună cu poporul lui Israel nesocotesc cele vestite de Ilie, nu va mai ploua timp de trei ani și jumătate. Sfântul Ilie este nevoit să se ascundă de mânia regelui Ahab la pârâul Cherit. Aici va fi hrănit în chip minunat de corbi, care îi vor aduce dimineața pâine și seara carne. Această hrană era adusă de la Templul din Ierusalim, locul unde se aduceau jertfe de pâine și de carne. Pâinea unită cu carnea, preînchipuia Euharistia, trupul Domnului.

Mai târziu ajunge la văduva din Sarepta Sidonului, unde îl va învia pe fiul acesteia și îi va înmulți făina și uleiul. Spre sfârșitul anilor de secetă, pentru cunoașterea adevăratului Dumnezeu, Sfântul Ilie îi propune împăratului să ridice un jertfelnic pe Muntele Carmel și să se roage mai întâi prorocii lui Baal, apoi el lui Dumnezeu. Acesta a fost momentul în care Ilie a înlăturat cultul zeului Baal. El a reușit să coboare foc din

cer peste jertfa sa, ceea ce 450 de preoți ai lui Baal nu au reușit să facă. Din cartea a IV Regi, capitolul doi, aflăm că proorocul Ilie, după ce a lasat ca urmaș pe Elisei, a fost luat de un car de foc și înălțat la cer, fără a trece prin moarte.

Mănăstirea Dragomirești este o mănăstire de călugări, reînființată în 1990, cu hramul „Sfântul Prooroc Ilie” (20 iulie) și „Nașterea Maicii Domnului” (8 septembrie), zile de pelerinaj pe 25 martie - „Izvorul Tămăduirii”, 20 iulie și 8 septembrie. Biserica veche de lemn a fost clădită în sec. XVIII (1722), și mutată la Muzeul de la Herastrău - București. Biserica nouă, a doua, a fost construită ca vatră de mănăstire în locul numit „Valea Prihodiștii” de monahul Pimen Moldovan între 1926 și 1927, dar a fost mistuită de foc în 1949. A treia biserică din lemn a fost ridicată la „Arinii Runcului” în vatra satului, prin sânguina preotului Codrea Nuțu și a sătenilor între anii 1951 și 1957 (Monumente, Cluj-Napoca, 1982).

În jurul acestei bisericuțe se constituie obștea călugărească (1990), închegată de ierom. Sofronie Perța din mănăstirea Toplita. Arhitectura și decorațiile sunt simple, biserica este nepictată. Casa cu paraclis este clădită în 1993, iar icoana de lemn din sec. XVII a Maicii Domnului cu Pruncul a fost descoperită în cenușa incendiului din 1949, considerată făcătoare de minuni.

Sfântul Ilie ajunge la curtea regelui Ahab și îi vestește acestuia că Dumnezeu va pedepsi poporul prin secetă, dacă nu va lepăda credința în zeul Baal. Pentru că regele, împreună cu poporul lui Israel nesocotesc cele vestite de Ilie, nu va mai ploua timp de trei ani și jumătate.

DE MARAMUREȘ
Gazeta

Baia Mare, Bd. Traian 23/9
Tel. 0728-836 348, 0362-401 332
fax 0362-401 331
www.gazetademaramures.ro

Fondator
Dan **PÂRCĂLAB**

Director general
Ioana **LUCĂCEL**

Coordonator de proiect
Mircea **CRÎȘAN**

IT/DTP
Ada **FONAI**

Redactori
Pr.dr. Cristian **Ștefan**
- consilier cultural

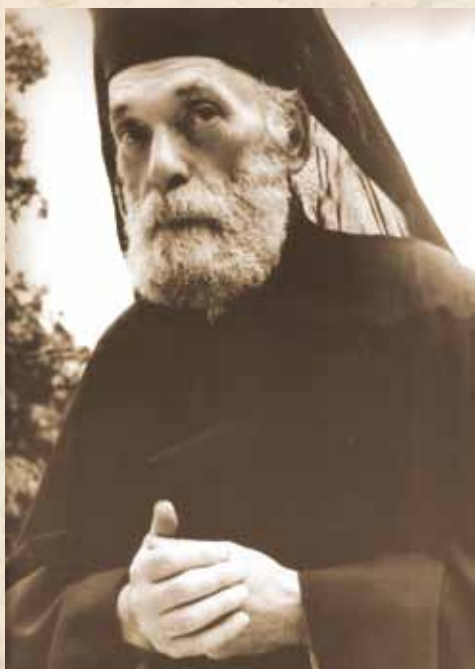
Pr. Vasile **Fodoruț**
Pr.dr. Augustin **Vasile**
- vicar administrativ

Protos. drd. Casian **Filip**
- eclesiarh al Catedralei
Episcopale „Sfânta Treime”

Arhidiacon Teodosie **Bud**
Arhidiacon Andrei **Pop**
- secretar eparhial

Preot Bogdan **Ciocotișan**
- președinte ATOP Baia Mare

Arhim. Macarie Motogna
Secretarul Fundației N. Steinhardt

Anul acesta, în perioada
15 – 30 iulie se desfășoară a
șaisprezecea ediție a zilelor
culturale N. Steinhardt (Monahul
Nicolae Delarohia).

În perioada 15 – 29 iulie la
Mănăstirile Rohia și Rohița are
loc Tabăra de pictură „Monahul
Nicolae Delarohia”, la care
participă pictori din toată
Transilvania.

ZILELE CULTURALE

Monahul Nicolae Delarohia

15 - 30 iulie 2014

Marți, 29 iulie,

de la ora 14.00 se va întruni
Colectivul redacțional al Integralei
N. Steinhardt cu directorul editorial
al Editurii Polirom, pentru a lucra
la volumele care vor apărea de
acum înainte în cadrul Integralei
N. Steinhardt, la Editura Polirom
în coeditare cu Editura Mănăstirii
Rohia.

De la ora 17.00 se va săvârși Parastasul
de pomenire pentru Părintele
Nicolae în cimitirul mănăstirii Rohia.
În aceeași zi, de la orele 19.00 la
Mănăstirea Rohița va avea loc Masa
rotundă cu tema: „N. Steinhardt
– între ispita lecturii și ispita
confesiunii ”.

Miercuri, 30 iulie,

de la orele 11.00, la Catedrala Episcopala
„Sfânta Treime” din Baia Mare va avea
loc vernisajul expoziției de icoane și cruci
realizate în cadrul Taberei de pictură,
precum și o expoziție de artă fotografică,
cu tema Sfânta Cruce. De la ora 11.30
va avea loc lansarea cărții Drumul către
Isihie. Ispita lecturii, ultimul volum
apărut din cadrul Operei N. Steinhardt,
volum îngrijit de către Irina Ciubotaru
și cu un studiu introductiv al Doamnei
Tania Radu. Este cel de-al șaisprezecelea
volum din cadrul Integralei și lansarea
cărții N. Steinhardt în interviuri – ediție
îngrijită de Prof. Florian Roațiș.

